

Antalya İli Balıkçılığının Turizm ile Etkileşimi

*Cenkmen R. Beğburs, Turhan Kebapçioğlu

Akdeniz Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, Avlama ve İşleme Teknolojisi Bölümü, Kampüs, Antalya, Türkiye
*E mail: begburs@akdeniz.edu.tr

Abstract: *Interactions between fisheries and tourism in Antalya. Antalya is one of the most important tourism centers in Turkey. Tourism and fisheries industries show both positive and negative interaction in this city. The aim of our study is to investigate the interaction between two industries thoroughly by interviewing with their employers. Our research shows that with a detailed planning, negative interactions between these two industries can be eliminated and this two industries can exist together in Antalya.*

Key Words: Tourism, fisheries, tourism industry.

Özet: Antalya Türkiye'nin en önemli turizm merkezlerinden biridir. Bu şehirde balıkçılık ve turizm sektörleri hem olumlu hem de olumsuz yönde birbirleriyle etkileşim içerisindedir. Bu çalışmada turizm ve balıkçılık sektörlerinde çalışanlar ile görüşmeler yapılarak iki sektör arasındaki etkileşim irdelenmeye çalışılmıştır. Yapılan çalışmaların sonucunda iyi bir planlama ile iki sektör arasındaki olumsuz etkileşimin ortadan kaldırılabileceği ve her iki sektöründe Antalya'da varlığını sürdürebileceği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, balıkçılık, turizm sektörü.

Giriş

Antalya, Akdeniz bölgesinin batısında yer alan 640 km kıyı uzunluğuna sahip bir şehirdir (<http://www.antalya.gov.tr/index.php?Sayfa=kiyilar>). Bilindiği gibi 1982 yılında Turizm Teşvikleri Kanunu kabul edilmiştir (Anonim, 2002). Bu teşviklerle Antalya hızlı bir gelişim göstermiş ve gelişmeye devam etmektedir. Buna bağlı olarak da nüfus hızla artmaktadır. DİE kayıtlarına göre 1990-2000 yılları arasında % 42,16'lık nüfus artışıyla Antalya, Türkiye'nin en hızlı nüfus artışının gerçekleştiği il olarak belirtilmiştir. Bunun yanı sıra turizm sezonunda nüfus oldukça artmaktadır. Antalya 2003 yılında 4 888 012 turisti ağırlamıştır (<http://www.antalya.gov.tr/index.php?Sayfa=turizm>). Sürekli artan nüfus yeni yerleşim yerlerinin oluşmasına, artan turizm ise yeni turistik tesislerin açılmasına neden olmaktadır. Yerleşim yerleri ve özellikle de turizm amaçlı tesisler sahil kenarlarında yapılmaktadır. Buna bağlı olarak da sahiller ve deniz daha çok turizm amaçlı değerlendirilmektedir. Fakat denizin olduğu yerde balıkçılıkta söz konusudur. Bu şehirde her ne kadar turizm sektörü ön plana çıkmış olsa da balıkçılıkta göz ardı edilemez. Bu iki sektör birbirleri üzerine olumlu ve olumsuz bir takım etkiler yapmaktadır.

Bu çalışma ile bu iki sektörün birbiri üzerine olumlu ve olumsuz ne tür etkilerinin olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

Materyal ve Yöntem

Çalışma kapsamında balıkçılık ve turizm sektörü ile yakından ilişkili kişilerle görüşmeler yapılmıştır. Bu kapsamda Antalya Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Üst Birliği başkanıyla, Antalya ili ve ilçe kooperatif başkanlarıyla, balıkçılarla ve turizm sektöründe çalışanlarla görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerle Antalya'daki turizm sektörü, balıkçılık sektörü ve bu iki sektörün birbiri

üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerinin neler olduğu hakkında bilgiler alınmıştır.

Bulgular

Antalya ilinde balıkçılık yapmak için kayıtlı farklı boylarda toplam 688 adet tekne vardır (Tablo 1). Bu teknelerin bazıları balıkçılık sezonunda balıkçı teknesi, turizm sezonunda gezi teknesi olarak kullanılmaktadır (Şekil 1).

Tablo 1. Antalya Tarım İl Müdürlüğüne Kayıtlı Teknelerin Boy Dağılımı (Antalya Tarım İl Müdürlüğü, 2003)

İlçeler	Tekne Boyları (m)					Toplam
	< 4,9	5 - 9,9	10 - 14,9	15 - 19,9	20 >	
Antalya Merkez	2	189	12	2	6	211
Alanya	-	102	15	-	-	117
Kaş	-	69	-	-	-	69
Manavgat	-	59	2	-	-	61
Kale	-	58	-	-	-	58
Finike	-	46	4	-	-	50
Serik	-	47	1	-	-	48
Gazipaşa	-	28	4	-	-	32
Kumluca	-	22	-	-	-	22
Kemer	1	19	-	-	-	20
Toplam	3	639	38	2	6	688

Antalya ilinde 16 balıkçı kooperatifi vardır. Balıkçılığın gelişmesi ve kooperatif sayısının artmasına bağlı olarak 2004 yılında Antalya Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Üst Birliği kurulmuştur. Antalya'da balıkçılık zaman içinde gelişim göstermektedir. Su ürünlerine olan talep sürekli artmaktadır. Talebin artması; yerleşik nüfusun artması kadar turizmin gelişmesine bağlı olarak turistlerin su ürünlerine olan talebinden kaynaklanmaktadır.

Şekil 1. Hem Balıkçılık Hem de Gezinti Amaçlı Kullanılan Tekneler

Turizm sezonunda Antalya'nın nüfusu yerleşik nüfusun çok üzerine çıkmaktadır. Son beş yıl içerisinde Antalya'ya sadece yurtdışından gelen turist sayısına baktığımızda yerleşik nüfusun çok üzerinde olduğu görülmektedir (Tablo 2).

Tablo 2. Antalya'ya 2000-2004 Yılları Arasında Yurtdışından Gelen Turist Sayısı (<http://www.kultur.gov.tr>).

Yıl	Türkiye'ye Giriş Şekli		Toplam	Türkiye'ye Gelen Toplam Yabancı Turistler İçerisindeki Oranı
	Hava Yolu	Deniz Yolu		
2000	3 216 200	84 759	3 300 959	% 31,65
2001	4 153 088	58 842	4 211 930	% 36,25
2002	4 728 865	18 716	4 747 581	% 35,81
2003	4 669 191	12 913	4 682 104	% 33,37
2004	6 009 486	37 760	6 047 246	% 34,52

Ancak turistlerin artması deniz ürünlerine olan ihtiyacı artırır da, balıkçılık yapılabilecek bölgelerin turizm amaçlı değerlendirilmesi balıkçılığı sekteye uğratmakta ve Antalya balıkçılığını olumsuz yönde etkilemektedir. Antalya bir sahil şehri ve büyük şehir olmasına rağmen henüz bir balık hali hatta düzenli bir balıkçı limanına sahip değildir. Daha önceden balıkçı limanı olarak kullanılan Kaleiçi limanı şuan az sayıda balıkçı teknesini barındırır da yat limanı olarak kullanılmaya başlanmıştır (Şekil 2).

Şekil 2. Antalya Kaleiçi Yat Limanı

Balıkçılarda liman bölgesindeki küçük bir limanda faaliyetlerini sürdürmektedirler. Ancak mevcut alan balıkçıların ihtiyaçlarına cevap vermemektedir. Balıkçılığın yapıldığı ilçelerde genellikle balıkçıların rahatlıkla kullanabilecekleri mevcut liman veya balıkçı barınakları olmayıp; daha çok sadece teknelerin sığınmasını sağlayacak, balıkçıların kısmen güvenli buldukları yerler vardır. Bunlar daha çok akarsu ağzlarındadır (Şekil 3).

Şekil 3. Akarsu Ağzında Oluşturulmuş Çekek Yeri.

Balıkçı limanı ve balık hali yapımı amacıyla girişimlerde bulunulsa da sahillere genellikle turizm amaçlı ayrıldığı için olumlu sonuçlar elde edilememektedir. Bu iki sektör yapılanmanın dışında bazen av sahalarında da sorun yaşayabilmektedir. Özellikle kıyı balıkçılığının yapıldığı bölgeler av araçları ile su sporları araçlarının ortak kullanım alanı olabilmektedir (Şekil 4, 5).

Şekil 4. Balıkçı ve Sürat Tekneleri ile Jetskiler Aynı Alanda

Bazen de avcılığın yapıldığı yerler ile dalış turizminin yapıldığı alanlar aynı olabilmektedir. Bu durumda da balıkçıların ve dalış merkezleri arasında bölgeyi sahiplenmek adına karmaşa yaşanmaktadır. Her iki sektörde bu alanların kendilerince daha iyi değerlendirileceğini ileri sürmektedirler.

Şekil 5. Kıyı Balıkçılığının Yapıldığı Bir Bölgedeki Sürat Teknesi

Tartışma ve Sonuç

Antalya Türkiye'nin turizm açısından oldukça önemli bir ilidir. Fakat bu il sadece turizm sektörü için değil birçok alanda önem taşıyan bir ilimizdir. Bir şehrin ekonomisi sadece bir sektöre bağlı kalmayıp sahip olunan diğer imkanlardan da yararlanılmalıdır. Bu sektörlerden biriside balıkçılıktır. Burada turizmden önce balıkçılık yapılmaktaydı, turizmin gelişmesine rağmen balıkçılık yapılmaya devam edilmektedir ve gelecekte de yapılmaya devam edilmelidir. Kaldı ki bu iki sektör birbiri ile etkileşim içindedir. Su ürünleri sevilerek tüketilen ve birçok

turist tarafından tercih edilen bir gıdadır. Bu nedenle turizmciler su ürünlerine her zaman ihtiyaç duymaktadır. Balıkçılar ise ihtiyaç duyulan bu gıdayı turizmcilere kendi bölgelerinden ve taze olarak sunabilmektedir. Bu turizmciler açısından güzel bir imkandır. Balıkçı açısından ise ürününün kolayca pazarlanması açısından önemlidir. Bilindiği gibi ürünün üretilmesi kadar pazarlanması da önemlidir. Antalya'da üretici olan balıkçı, ürününü tüketici olan turizmcilere kolaylıkla pazarlayabilmektedir. Dolayısıyla üretici ve tüketici aynı yerdedir. Bu da iki sektör açısından da avantaj sağlamaktadır.

Bu nedenle de birbiri için önem taşıyan bu iki sektörün uygun bir planlama yapılarak birbirlerine zarar vermeden devamlılıkları sağlanmalıdır.

Kaynakça

- Anonim, 2002. Küreselleşmenin Türkiye Ekonomisine Etkileri. T.C. Merkez Bankası Banknot Matbaası Genel Müdürlüğü, 108 s, Ankara
- TKB, 2003. Tarım ve Köyşleri Bakanlığı, Antalya Tarım İl Müdürlüğü, Proje İstatistik Şubesi, Su Ürünleri Kayıtları, Antalya (yayınlanmamış)
- DİE., 2003. Su Ürünleri İstatistikleri. Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara
- <http://www.kultur.gov.tr>, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara
- <http://www.antalya.gov.tr/index.php?Sayfa=turizm>, T.C. Antalya Valiliği, Antalya
- <http://www.antalya.gov.tr/index.php?Sayfa=kiyilar>, T.C. Antalya Valiliği, Antalya.